

NÁŠ MEDAILÓN

O VELKÉM, POCTIVÉM A ZÁSLUŽNÉM DÍLE

Cože? Že už už se mu blíží pětasedmdesátka? Je to tak: dožívá se jí ve své věšlosti náš nejvýznamnější dětský lékař, profesor MUDr. Jiří Brdlík, přednosta dětských klinik v Bratislavě (r. 1919–1931) a v Praze (r. 1931–1955), autor dvou populárních knih *Dítě kojence* (vyšla ve 23 vydáních) a *Zdravé dítě* (v 5 vydáních). Ovšem, kromě řady jiných odborných prací a učebnic. Sta jeho žáků, dětských lékařů a lékařek, mezi nimi deset jím habilitovaných docentů, působilo a působí po celé republice. A tisíce dětí, léčených na jeho klinikách, mu vděčí za navrácené zdraví.

V Bratislavě rádi vzpomínají – vždyť tam pan profesor v pravém slova smyslu vybudoval slovenskou pediatrii a postavil ji na světovou úroveň. Když byl povolán v roce 1931 zpět do Prahy opět k novým úkolům, vytvořil z tehdejšího Ústavu pro novorozence, kojence a kojné První dětskou kliniku, a z dětské kliniky pro starší děti v budově dětské nemocnice Druhou dětskou kliniku; oba ústavy světové pověsti.

Zdá se vám už samozřejmá hromadná akce očkování dětí proti záškrtu? Provádí se z jeho iniciativy. Dětské poradny jsou také běžné – zakládal je spolu s dr. Mannem. Stejně tak se zasloužil o poradny Tbc pro děti ohrožené tuberkulózou. Ve všem tom snažení profesora dr. Brdlíka byla patrna neúnavná, svědomitá a odpovědná péče o zdraví mladé generace.

Jak dovede své posluchače na přednáškách upoutat zajímavým a jasným výkladem! A jak umí zacházet s dětmi – získat si jejich důvěru, aby se dítě lékaře nebálo!

Zásady makarovského ochranného systému uplatňoval na svých klinikách již před více než čtvrtstoletím: ohled na nemocné dítě, omezení a vyřazení všech rušivých vlivů, vlídné zacházení s dítětem, „mléko lidské laskavosti“, to bylo ovzduší, kterým obklopoval malého pacienta už při jeho příchodu na kliniku, a které tak příznivě spolupůsobilo při jeho uzdravení.

Malí pacienti se profesora Brdlíka nebáli, naopak, měli ho

velmi rádi a těšili se na jeho návštěvy. Zvláště děti, postižené ochrnutím po dětské obrně, a soustředěné kdysi na samostatném pokoji na II. dětské klinice, se nemohly návštěvy dočkat: cvičily pilně po celý den, aby panu profesorovi předvedly, jak dovedou svojí ochrnutou paží nebo nohou pohybovat. Právě v té „zábavnosti“ se projevuje výborný psychologický postřeh zkušeného lékaře: svým lidsky vřelým vztahem povzbuzovat děti k aktivní činnosti při léčení.

S lékaři, sestrami i ostatními spolupracovníky vytvořil prof. MUDr. Brdlík na klinice bratislavské i obou klinikách pražských vždy velmi dobrý pracovní celek s upřímným, přímo rodinným ovzduším.

Se Slováky se šel jako málokterý z Čechů, kteří na Slovensku působili. Ještě dnes s úctou vzpomínají na rektora Komenkého university. – A šle záměru profesora Brdlíka se nyní vedle umění výtvarného a hudby, rozrostla o historii: pokračuje vlastně na cestě svého otce, historika profesora Františka Brdlíka, autora *Průvodce po dějinách*.

Profesor MUDr. Jiří Brdlík nám nyní poutavě vypráví v odborných listech i v samostatné publikaci „Dětské lékařství v minulosti a jak jsem je prožíval“ o začátcích českého dětského lékařství v minulých stoletích i desetiletích a jeho pracovních. Zachycuje tam mnoho zkušeností, které by jinak upadly v zapomnění, vidí osobnosti z řad našich dětských lékařů očima současníka; proto má jeho dílo bezprostřednost a svěžest.

Sedmdesát pět let – to jsou tři čtvrtiny století; a z toho plných čtyřicet sedm let bylo věnováno péči o dítě! Velké, poctivé a záslužné je dílo profesora MUDr. Brdlíka!

KRESLIL O. ŠTEMBERA

MUDr. M. MAŠKOVÁ

PŘIDALI JSME JEN TITULKY...

LISTUJEME MLADOU FRONTOU

... A CO DO TŘETICE?

Astronom Antonín Mrkos odcestoval do Antarktidy. V neděli odcestoval do Antarktidy astronom Antonín Mrkos.

SOUTĚŽ BATOLAT

Jak by bylo krásné, kdyby v hrátkách a v **Soutěži tvořivosti mládeže do půl roku** již se zvedaly děti a s hořícíma očima zpívaly nové písně...

TO JE JAKO VYZKOUŠENÓ?

Bez Fučíkova odznaku si nelze představit činnost s mladým čtenářem.

NESTOR MF – ANEB FOTIL UŽ PŘED 40 LETY

Zajatí rudoarmějci v Petropavlovsku, odsouzení k smrti. Na obrázku je i několik Čechů.

Foto MF – Emil Pardubský

DROBET VYLEPŠENÍ NIKDY NEVADÍ

... z použité vývojky získali Gottwaldovští přes **530 kg ryzího stříbra.** (Ve zprávě MF 24. I. 58)

Laboratoře gottwaldovských ateliérů dodávají našemu národnímu hospodářství **stovky centů ryzího stříbra.** (Text pod obrázkem tamtéž)

PROČ NE: TŘEBA ŠPACÍREM?

100 metrů běžel Bruzskowski (Polsko) za 2:27,2 min.

A TADY ZAS MOŽNÁ LETADLEM...

... sportovci NDR závodili v běhu a v chůzi na trati Výmar–Buchenwald a zpět, dlouhé 18 km. Vítězem běhu se stal K. Hartung v čase 1:02,13 min.

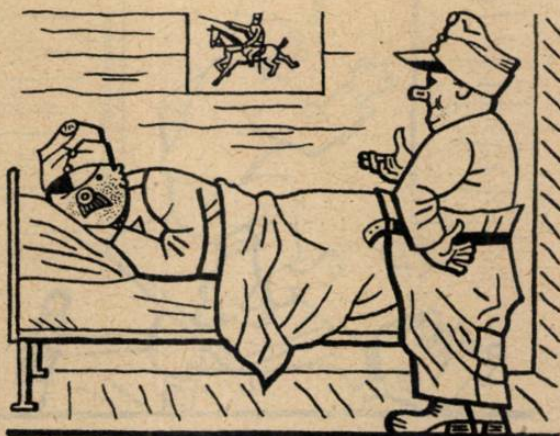
JEN ŽÁDNÉ SUROVOSTI

Soupeři oťukávali i své slabiny.

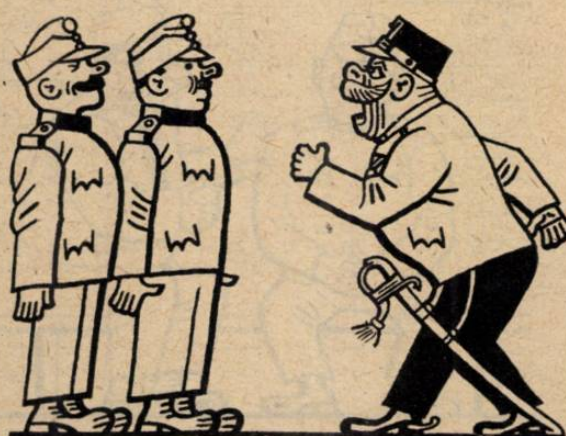
OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

12

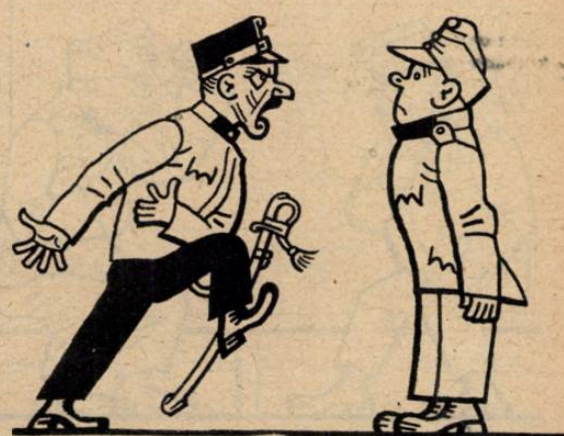
Podle Jaroslava Haška vypravuje a ilustruje Jos. Lada.

1. Když se účetní šikovatel Vaněk v kanceláři probudil, ptal se Švejka, jak večer řečnil. „Jen tak trochu s cesty,“ řekl Švejk, „pořád jste něco ze sebe vyrážel, že outvar není outvar, a to, co není outvar, že je outvar. Tu jsem si vzpomněl na nějakého Zátku, plynárníka. Von měl při rozsvěcování lamp dlouhou chvíli, tak říkal, že kostka je hrana, proto je kostka hranatá. Já to slyšel na vlastní voči, když mě jeden vopilej policajt předved vomylem místo na policejní strážnici na strážnici plynárenskou.“

2. „Jó, to je špatný, když se člověk dá do filosofování,“ pokračoval Švejk. „Před léty nějaký major Blüher nás dal vždy jednou za měsíc zavolat a rozjímal s náma. Jednou se ptal, co pociťujeme, když to přetáhne. Já jsem mu řekl: „Poslušně hlásím, pane major, že když to přetáhnu, pociťuju v sobě jakýsi nepokoj, strach a výčitky svědomí. Když však přijdu do kasáren včas, tu se mě zmocňuje blaživej pokoj a leze na mne vnitřní spokojenost!“ Major se na mě rozkřikl: „Lezou po tobě, chlape, leda štěnice!“ A dostal jsem za to špangle!“

3. „A potom jsme měli lajtnanta Moce. „Vy rekruti zelený, zatracený,“ povídá k nám, „vy musíte odpovídat jasně a přesně, jako když bičem mrská!“ Když se ptal rekruta Pecha, vodkud je, ten vodpověděl: „Dolní Bousov, Unter Bautzen, 267 domů, 1936 obyvatel, českých, hejtmanství Jičín, okres Sobotka, škola, pošta, telegraf, cukrovar, mlýn s pilou a šest výročních trhů.“ A tu už mu lajtnant počal sázet jednu po druhý a křičel: „Tu máš jeden výroční trh, druhý, třetí, čtvrtý, pátý, šestý!“ Od té doby byl Pech nejhorší voják.“

4. Vtom se ozval telefon. „Švejku,“ mluvil nadporučík Lukáš, „co je s těmi konservami?“ – „Nejsou, pane obrlajtnant!“ – „Bylo něco nového?“ – „Telefonogram, pane obrlajtnant. Mám ho napsanej a zní: „Přijměte telefonogram! Kdo je u telefonu? Máš to? Čti, nebo nějak podobně!“ – „Krucifix, odzvoňte, Švejku!“ Šikovatel Vaněk, nalévaje si rum z láhve s nápisem „Tinte“, povídal: „Vy musíte být, Švejku, velmi zadobře s panem obrlajtnantem.“ – „My jsme jedna ruka!“ odpověděl Švejk.

5. „Někdo je nedůtklivý až hrůza,“ pokračoval Švejk. „Jednou jsem jel elektrikou z Vysočan do Prahy. V Libni k nám přišel nějaký pan Novotný. Šel jsem k němu a řekl jsem mu, že jsem taky ze Strážova a že ve Strážově byli dva Novotní, Tonda a Josef. Von že je ten Josef, co postřelil svou ženu, když ho kárala za pití. A tu se vám rozpřáh, já jsem mu uhnul a von rozbil tu velkou tabuli před fidičem. Na komisařství se ukázalo, že se vůbec nejmenoval Novotný, ale Doubrava, byl z Montgomery v Americe a byl zde navštívit příbuzný.“

6. V plukovní kanceláři měl zatím oberst Schröder přednášku o posicích. Na stole měl mapu, ale celé bojiště zaneřádil v noci kocour, kterého si chovali písaři. Plukovník byl krátkozraký a důstojníci se zájmem přihlíželi. „Odtud, pánové, k Sokalu na Bug,“ řekl plukovník Schröder věštecky a zabořil ukazováček do jedné z těch hromádek. – „Wahrscheinlich, Katzen-dreck, Herr Oberst,“ upozornil zdvořile hejtmán Sagner. Plukovník vyrazil do kanceláře vedle, odkud bylo slyšet hrozné hřmění a příšerné hrozby.